

VIL: 1
SAYI: 1
25 Nisan
1978

HARİTA KADASTRO

tmmob harita ve kadastro mühendisleri odası haber bülteni

Toprak ve Tarım Reformu Kongresi

TMMOB Harita ve Kadastro Müh. Odası
3-4 Mayıs 1978 Türk-İş Salonu

Keban da Devletin mülkiyetindeki taşlık ve kayalık arazi, yasanın yanlış uygulanması sonucu zilyedlikle bireylerin mülkiyetine geçirilme olanağı doğduğu sonra da rayiç bedel üzerinden kamulaştırma zorunda kalınarak özel mülkiyet sahibi olanlara büyük bedel ödendiği kamu oyunda tartışılmıştır. Aynı şekilde uygulama Urfa'da Toprak ve Tarım Reformunda da olmuştur.

yılı kamulaştırma yasasına göre işlem yapılması gerekmektedir. Yani Devlet kendi eliyle kendi arazisini bireylere vermekte sonrada kamu gereksindiğinde onlardan rayiç bedel üzerinden geri almaktadır.

Ozet olarak, egemen güçler istendiğinde taşlık, kayalık vb. devletin mülkiyetinde olan yerleri kendi mülkiyetlerine geçirebilmekte, sonrada bu yerleri devlet para ödeyerek kamulaştırma zorunda kalmakta veya tarım arazisi tarım dışı arazi olarak nitelendirilerek kamulaştırma dışında bırakılabilmektedir.

Böylece kırsal kesimde yapılan yatırımların maliyeti birey lehine toplum aleyhine alabildiğine büyümektedir.

Halen kentleşme maliyeti anormal derecede büyümekte; ayrıca kent topraklarının az olması alt yapının Devlet tarafından yapıldığı halde vergi ve benzeri şekilde bireylere yansıtılması, arsa fiyatlarının artmasına ve spekülasyonlara hizmet etmektedir.

Planlı kentleşmenin başarılı olması, Kadastro hizmetlerinin kentleşmenin hedeflerine yönelmesi ve kentleşmenin bir aracı haline getirilmesiyle olanaklı olacaktır.

Kadastro Çalışmaları Sonucu Mülkiyete İlişkin Sorunlar

Az gelişmiş ülkelerde ve yukarıda açıklanmaya çalışılan bir mülkiyet düzeninde para değerini korumada ve spekülatif çalışmada en iyi araç toprak olmaktadır. Bunun yanı sıra kentleşmenin getirdiği sorunların başında konut sorunu gelmektedir. Öte yandan tüketim toplumunun özelliğini taşıyan toplumumuz için spekülatif çalışma özendirici olmakta bunlar için de parayı toprağa yatırmak ilk akla gelen konu olmaktadır.

Az gelirli birey veya ailenin bağımsız konut veya arsa sahibi olması bu günkü koşullarda düşünülmeye göre ne yapılacaktır. İmar alanı dışındaki kadastro gören yerlerde özel mülkiyet arazisinin özel parselasyon planları yapılmakta; bu arsalar hisseli olarak satılmaktadır.

Böylece Devlet tarafından mülk sahibi olmayan birey ayrıca haksız ve büyük kazanç sahibi de olmaktadır. Ancak hisseli arazilerin mal sahipleri tarafından kullanılması ise mevcut düzen içinde hemen olanaksızdır. Konunun diğer bir yanı ise tarım arazisinin aynı şekilde kullanılmasıdır. Böylece satılan arazilerde satın alanın araziyi kullanması olanaksız olmakta ancak satana vergi kaçırma, toprak ve

tarım reformu uygulama alanı dışına çıkarma olanağı sağlanmış olmaktadır.

Ülkemizde topraktaki mülkiyet ilişkilerini düzenleyen mevcut mülkiyet yasaları, Anayasa'nın toprak ve mülkiyetle ilgili hükümlerinin tümüyle çelişkili durumdadır. Anayasa'nın mülkiyet konusunda kişi yararının toplum yararına aleyhine kullanılmayacağına ilişkin sınırlamalarına karşın, günümüzün mevzuatı kamu topraklarının özel mülkiyete dönüşümünü içermektedir.

Uygulamanın düzeltilmesi için, toprak ve mülkiyetle ilgili tüm yasaların (788, 2613 sayılı yasalar, medeni yasanın ilgili maddeleri, vb yasalar) Anayasa hükümleri doğrultusunda değiştirilmesi gerekmektedir.

B — YÖNTEM ACISINDAN KADASTRO ÇALIŞMALARI

Kadastro

İl ve ilçelerin Belediye hudutları içinde uygulanan kadastro bağımsız nirengi şebekelerine bağlı olarak yapılmaktadır. Önceleri ada esasına göre ve çok renkli olarak yapılan çalışmalar 1/2500 ve daha büyük ölçekli harita ya-

başka yasa ve yönetmelik esaslarına göre çalışmanın sonucu eleman, araç, gereç, bütçe savurganlığı başka bir deyişle kuvvet dağılımına neden olmaktadır.

b — Kent tarafından bağımsız nirengi şebekesi, kırsal kesiminde fotogrametrik veya memleket nirengi şebekesine bağlı yapılan planları uygulamada bütünleştirmek olanaksızdır. Bu yapılan plan veya STKH'lar yalnızca mülkiyete dönük olduğu için kent de alt yapı hizmetleri olan yol, su elektrik, kanalizasyon ve imar uygulamaları için yeniden harita veya bütünleme çalışmaları yapmak zorunlu olmaktadır. Kırsal kesimde ise, kamulaştırma, toplulaştırma Toprak ve Tarım Reformunda düzeğe eğrisi zorunlu olmakta, ayrıca toprak endekslerinin saptanması gerekmektedir. Böylece yapılan çalışmalara ek çalışmalar yapılması zorunlu olmaktadır.

İlk yapılan kadastro ve tapulama çalışmalarının teknik yöntemleri ise bu günkü aşamada yenilenmesi gerekmekte, ancak mevcut yasal düzende bunu gerçekleştirmek olanaksız olmaktadır.

Beş yıllık kalkınma planları ve yıllık uygulama planlarında, Kadastro yenileme tasarısının kısa zamanda çıkarılması öngörüldüğü halde, konu bugüne kadar gerçekleştirilmemiştir.

Tek Yasa ve tek yönetmelikle memleket nirengi şebekesine bağlı olarak çalışmaları yürütmek bütçe, eleman, araç, gereç savurganlığını önleyecek bir standardı sağlayacaktır.

..... 6785 sayılı imar yasası 2613 sayılı yasayla yapılan Kadastroyu aynen kabullenmekte, kent planlaması içinde 6830 sayılı kamulaştırma yasasına göre işlem yapılması gerekmektedir. Yani devlet kendi eliyle kendi arazisini bireylere vermekte sonrada kamu gereksindiğinde onlardan rayiç bedel üzerinden geri almaktadır.

pımına ilişkin yönetmelige göre dolu pafta ve tek renk sisteminde yapılmaktadır. Ayrıca yerleşme merkezinden uzaklaştıkça ölçek küçülmektedir. Kentleşme hedefine uygun yapılmadığından alt yapı yatırım hizmetlerinde kullanılamamakta ayrıca topografik durumu da belirtmemektedir.

Tapulama

1950 yılında yersel grafik yöntem giderek geliştirilmiş olup halen fotogrametrik yöntemle yapılan standart topografik kadastral haritalar (STKH) veya memleket nirengi şebekesine dayalı düzeğe eğrisiz planlarla çalışmalar yürütülmektedir.

Ancak yukarıda açıklanan yöntemle yapılan çalışmalar uygulamada bazı sıkıntılar doğurmaktadır.

a — Belediye hududunun kent tarafından başka yasa ve yönetmelik, kırsal kesiminde

Konu 1960 yılında yapılan MEHTAP çalışmasından başlayarak ortaya atılmış, yıllık planlarda yer almasına karşın bu güne kadar gerçekleştirilememiştir. Öte yandan tapulama ve kadastro amacıyla üretilen harita ve planların diğer kamu kuruluşları tarafından kullanılabilir duruma getirilebilmesi için ayrıca çalışma yapılma zorunluğu kaynak kaybindan başka birşey olmamaktadır. Bunu önlemek amacıyla üretilen plan veya haritanın standart ve çok yönlü olmasını sağlamak gerekir. Çok yönlü planlarda;

1 — Toprak endeksini saptayacak ve vergilendirilmesine yarayacak (Maliye Kadastro-su)

2 — Kentleşme, ulaşım, işletme, kredi ve benzeri işlemlerde kullanılacak (Planlama ve Ekonomik Kadastro)

3 — Arazinin kamu hukukuna ilişkin taşınmaz sınırlarını güvence altına alacak (Sınır Kadastro) bilgilerin olması gerekmektedir.

(Devam Edecek)

Planlı kentleşmenin başarılı olması, Kadastro hizmetlerinin kentleşmenin hedeflerine yönelmesi ve kentleşmenin bir aracı haline getirilmesiyle olanaklı olacaktır.

HARİTA VE KADASTRO MÜHENDİSLERİ ODASI XXIV. DÖNEM ÇALIŞMA PROGRAMI

GİRİŞ :

Çalışma programımızı belirleyen, üyelerimizin içinde yer aldıkları ekonomik ilişkilerin ve bunların bir sonucu olan sosyal ve politik gelişmelerin bütün yönleriyle ortaya konması, üyelerimizin güncel ve sürekli taleplerinin tespiti ve bunların Oda merkezi, şube, temelli-cilik organları ve üyelerimizce savunulmasının sağlanmasıdır.

Üyelerimizin gerçek çıkarlarının savunulmasıyla ancak, emekçi halk kitlelerinin safında yer almakla mümkündür.

Demokratik bir meslek örgütü olan odamızın temel görevi, kitlelerimizden aldığımız destek ve güçle, üyelerimizin ekonomik - demokratik haklar mücadelesini sürdürmek, ülke çapında verilmekte olan Bağımsızlık ve Demokrasi mücadelesine katkıda bulunmaktadır.

Bunun için odamız, faşist saldırı ve cinayetlerin karşısında yer alacak, emperyalizmin Ülkemiz üzerindeki sömürsünü uzmanlık alanlarımıza giren konularda teşhir edecek, üyelerimizin ekonomik - demokratik mücadelesinde başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi kesimlerin yanında, onların mücadelesinin içinde yer almasına çalışacaktır.

Bir kısmının dönem içinde bitirilmesi diğer bir kısmının önümüzdeki dönemlere uzanması planlanan çalışma alanlarının seçiminde, ülke ve meslek sorunları, üyelerin özlük sorunları ve benzeri sorunların güncel ve somutluğuna azami özen gösterilmiştir.

Programda yer alan çalışmalar; basın bülteni, yayın organı, seminer, kongre, konferans, miting vb. eylem biçimleriyle hayata geçirilecektir.

I — UZMANLIK ALANIMIZA İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

— TOPRAK SORUNU :

Ülkemizdeki toprak mülkiyeti ilişkilerinin ve toplumsal gelişme-deki yerinin tarihsel perspektif içinde ele alınmasının amaçlandığı bu çalışmada, kır ve kent topraklarının kamu yararı aleyhine özel mülkiyete geçmesini sağlayan yasaların çeşitli boyutları da incelenecektir.

— TOPRAK VE TARIM REFORMU :

19 Temmuz 1973 tarihlihdn beri yürürlükte olan 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Yasasının iptaline ilişkin Anayasa Mahkeme-si kararı 10 Mayıs 1978'de yürürlüğe girecektir.

Bu durumda, Toprak ve Tarım Reformu Uygulamasının devam ettirilmesi için, yeni yasanın 10 Mayıs 1978'e kadar çıkarılması gerekmektedir.

Toprak ve Tarım Reformu konusunun çeşitli boyutlarıyla ele alınacağı bir kongre Mayıs ayı başında Ankara'da düzenlenecektir. Bu seminerde; Toprak ve Tarım Reformunun Urfa bölgesindeki uygulamaları ve sonuçları, Reform açısından Kadastro ve Tapulama çalışmalarının değerlendirilmesi, Reformun Ülkemizin Sosyo-Ekonomik ve politik yapısı içindeki yeri ve benzeri konular işlenecektir.

—KAMULAŞTIRMA SORUNU :

Geçen dönemde «Kamulaştırma Sorunu Üzerine» hazırlanan raporun geliştirilmesi yönünde yeni çalışmalar yapılacaktır.

Ülkemizde, hakim güçlerin kolay vurgun aracı olarak yararlan-dıkları kamulaştırma konusu sürekli ve güncel bir sorun olma öz-lüğünü daha uzun süre devam ettirecektir. Bu konudaki her geliş-tirizlikle izlenecek ve bu gelişmelerin değerlendirilmesi yapı-lan örgütsel tavrımız ortaya konacaktır.

— MESLEKİ DENETİM UYGULAMASI :

Meslek uygulamalarında kaliteli hizmet üretiminin sağlanması ve serbest çalışan üyelerimizin emeklerinin korunması için «Vize Uygulaması»nın işlerliği ve geliştirilmesi doğrultusunda çalışma yapılacaktır.

Vize denetimini arayacak kurumlarla ilişkiler geliştirilerek uygulama-nın tüm ülke çapında yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün tesadde konu harita plan uygulamalarına ilişkin projelerde odamız vizesinin aranmasını istir genelgeyi yayınlaması için gerekli girişimler yapılmaktadır.

Vize uygulaması; Merkez ve Şube Yönetim Kurulları ve Temelli-ciliklerimizce yürütülecektir.

— TEKNİK YÖNETMELİK ÇALIŞMALARI :

Halen yürürlükte bulunan 1/2500 ve daha büyük ölçekli haritalar ve planların yapımına ilişkin teknik yönetmeliğin, bir çok eksik ve aksak yönleri olduğu uygulamada ortaya çıkmıştır. Harita Üst Kurumlarında çalışan üyelerimiz zaman zaman bu sorunu dile getirmişlerdir.

Odamızın, bu yönetmeliğin bir an önce hazırlanarak uygulama konulması amacıyla, «1/2500 ve Daha Büyük Ölçekli Harita ve Plan-ların Yapımına İlişkin Teknik Yönetmeliği İnceleme» adı altında geç-dönem başlatılan komisyon çalışmaları sürdürülmektedir.

Bu dönemde, çalışmalara sistemli bir şekilde devam etmekte olan komisyonlar; Kamu kurumları ve özel sektör içinde yer alan üyelerimizden oluşan alt ve üst komisyonlar şeklinde çalışmaktadırlar. Her Perşembe günü Yönetim Kurulu üyelerimizden birinin Rapor-tör olarak katıldığı alt komisyon, temsil ettikleri kuruluşların da görüşlerini alarak Teknik detay çalışmalarında bulunmakta ve çalışmalarını her ayın üçüncü Perşembe günleri toplanan üst komisyona tarmaktadır.

Çalışmaların kısa sürede sonuçlandırılması düşünülmektedir. Çalışmalar, tamamlandığında öğretim kurumlarına ve ilgili bütün kuruluşlara görüşlerini almak üzere gönderilecektir.

— BİRİM FİAT TESPİT ÇALIŞMALARI :

Tesadde Konu Harita ve Plan Uygulamalarına ilişkin birim fiyat 1978 yılı birim fiat analizlerine göre yeniden düzenlenecektir.

Birim Fiat uygulamaları bu konudaki yönetmelik (Taban Fiat Yönetmeliği) hükümlerine göre yürütülecektir.

— ÜYELERİMİZİN, ASTROLON PAFTA VE HESAP KLİŞELERİ İHTİYAÇLARININ TEMİNİ :

Üyelerimizin astrolon pafta ihtiyaçlarının Odamız kanalıyla sağ-lanması için gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

Teknik Yönetmelik standartlarına uygun tüm klışelerin Oda-

tarafından basılması ve dağıtılması için gerekli girişimlere başlanılmıştır. Bu girişimlerimiz sonuçlandırıldığında her bir hesap kışeini tesbit edilecek fiyat karşılığında odamızdan temini mümkün olacaktır. Üyelerimize bu konuda ayrıntılı bilgi önümüzdeki günlerde iletilecektir.

— YASA VE YÖNETMELİK ÇALIŞMALARI :

Mesleki Uzmanlık alanımızdaki faaliyetlerimizin yürütülmesine ilişkin mevcut yasa ve yönetmeliklerin derlenerek sürekli kullanıma müsait olacak bir şekilde yayınlanması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

XXIV. Genel Kurulumuzda kabul edilen «Oda Tüzüğü» ve Oda-yımız organlarının işleyişine ilişkin Yönetmelikler yeni şekilleriyle yayınlanacaktır. Ayrıca, uzmanlık alanımıza giren konulara ilişkin yasa ve yönetmeliklerin yeniden düzenlenmesine ihtiyaç duyulanları için yeni yasa ve yönetmelik önerileri hazırlanacaktır.

— KAMU KURUMLARINA İLİŞKİN ÇALIŞMALAR :

Bugün, üyelerimizin büyük bir bölümü kamu kurumlarında çalışmaktadır. Kamu kurumlarında görevli üyelerimizin görev, yetki ve sorumluluklarının tam olarak belirlenmemiş olması bir takım karışıklıklara neden olmakta, bundan hem ulusal çıkarlarımız hem de üyelerimizin önemli kayıplara uğramaktadır.

Gerçekte, kamu kurumlarında yürütülen hizmetlerin sağlıklı bir şekilde sonuçlandırılması, bu hizmetlerin çeşitli aşamalarının hangi meslek gruplarında yerine getirileceğinin doğru olarak saptanmasına bağlıdır. Ülkemizdeki uygulamanın ise bu şekilde yürütülmediği aşırıdır.

Kamu kurumlarında çalışan üyelerimizin mesleki ve ekonomik sorunlarının doğru bir şekilde tesbiti için; kamu kurumlarında yürütülen hizmetlerin ve bu hizmetlerin yürütülmesi için mevcut örgütlenme yapılarının ve bu yapının çeşitli birimlerinde görev alan üyelerimizin mevcut yetki ve sorumluluklarının ortaya konması gerekmektedir.

Bu doğrultuda bir çalışmanın yapılarak, mesleki uzmanlık alanımıza giren hizmetleri üretme durumunda bulunan kamu kurumları ile ilişkin görüşlerimizin saptanması Odamızın görevleri arasındadır. Bunun gereğine inanan Odamız, çalışmaların şu şekilde ele alınarak yürütülmesini planlamıştır.

- I — Kamu Kurumunun kuruluş amacının ve bugün yürütmekte olduğu hizmetlerin tesbiti,
- II — Bu hizmetlerin yürütülmesi için genel olarak nasıl bir örgütlenme yapısına sahip olduklarının belirlenmesi,
- III — Yürütülen hizmetlerin hangi bölümlerinin mesleki uzmanlık alanımıza girdiğinin tesbiti,
- IV — Mesleki uzmanlık alanımıza giren hizmetlerin nasıl bir örgütlenme birimiyle yerine getirilmeye çalışıldığının ortaya konması.

Çeşitli kamu kurumlarında mesleki uzmanlık alanımıza giren hizmetleri yerine getirmek için yapılan örgütlenmenin aslında ne şekilde olması gerektiğini ve bu örgütlenme içinde yer alacak üyelerimizin görev, yetki ve sorumluluklarının neler olacağının ortaya konması yürütülen çalışmamızın bir sonucu olarak sonuçlandırılmasıyla mümkündür.

Bu çalışmaların, kurumlarda görevli üyelerimizden oluşacak bir komisyonun Odamızca görevlendirilecek bir raportörle birlikte yürütülmesi planlanmıştır.

Demokratik ve mesleki kitle örgütü olan Odamız, bu çalışmaların sonucu oluşacak öneri ve taleplerin gerçekleştirilmesi doğrultusunda türlü girişimlerde bulunacaktır.

— MESLEKİ ÖĞRETİM VE EĞİTİME İLİŞKİN ÇALIŞMALAR :

Mesleki öğretim ve eğitim sorunları, eğitim ve uygulama bütününde ele alınarak dönem içinde çeşitli seminer, kongre, panel ve benzeri bilimsel ve teknik toplantılar düzenlenecektir.

Önümüzdeki günlerde «Dünün ve Bugünün Genel Eğitim Yapısı İçinde Haritaçılık Eğitiminin Konumu ve Gerekli Haritaçılık Eğitime Yaklaşım» in çeşitli yönleriyle ele alınacağı bir eğitim kongresi düzenlenecektir.

Mesleki öğretim ve eğitim sorunlarının tesbiti ve bu sorunlara ilişkin önerilerin geliştirilmesi için, Harita Mühendisliği Eğitimi yapan Eğitim kurumlarıyla ilişkilerin geliştirilmesi yanında kamu kurumları, Demokratik kitle örgütleri ve meslek kuruluşlarıyla ortak çalışma içine girilecektir.

II — EKONOMİK - DEMOKRATİK SORUNLARA İLİŞKİN ÇALIŞMALAR :

Üyelerimizin Ekonomik - Demokratik haklar mücadelesinde daha etkin olmaları, Grevli ve Toplu Sözleşmeli Sendikal hakları alabilmesiyle mümkündür.

Geneldeki bu mücadelenin sürdürülmesi yanında acil ekonomik ve demokratik talepler için gerekli girişimlerde bulunulacaktır.

Sendikal haklar mücadelesi; III. Teknik Eleman Kurultayı kararları doğrultusunda, başta TMMOB olmak üzere, Sendikal haklar için mücadele eden diğer Demokratik kitle ve meslek örgütleriyle birlikte sürdürülecektir.

Bu mücadelede, sendikal haklara sahip olup da bu haklarını kullanamayan üyelerin sendikalaşmaları konusu ele alınacak ve Odamız TMMOB, TÜTED ve diğer Teknik Eleman kuruluşlarıyla ilişkilerin bütünselliği içinde sendikalarla iş birliğinde bulunacaktır.

Temel çözüm olan Grevli ve Toplu Sözleşmeli Sendikal haklarımızın alınması süreci içinde;

- Kat sayı sisteminin yeniden düzenlenmesi ve çalışanların ücretlerinin belirlenmesinde söz sahibi olması,
- Özünde yanlış olan ve çalışanların bölmeyi amaçlayan yan ödeme uygulamasındaki kayfiliğe son verilmesi,
- Meyak kesintilerinin son bulması, bu güne değin kesilenlerin faiziyle birlikte geri verilmesi,
- Tüm çalışanlara ulaşım, yiyecek, giyecek ve yakacak yardımı yapılması,
- Harcırah ve tazminatların günün koşullarına uygun düzeye getirilmesi,
- Asgari geçim indiriminin en az asgari ücret düzeyine eşit kılınması, vergi sisteminin çalışanlar yararına düzeltilmesi,
- Devlet Personel Yönetmeliğinin Demokratikleştirilmesi,
- Arazi çalışmalarında iş güvenliğini ve sosyal olanakları sağlayıcı tedbirlerin alınması,
- Tüm çalışanlara Devletçe ucuz konut sağlanması ve süreç içinde kiralardaki artışın önlenmesi, çalışanlara kira yardımı yapılması, çocuk zammının yükseltilmesi, çalışanların çocuklarının bakımı için tüm iş yerlerinde kreş açılması,
- Faşist işgal ve yönetimlerin devam ettiği iş yerlerinin demokratikleştirilmesi ve iş yerlerinde çalışanların yönetime katılması için.

Odamız TMMOB bünyesinde diğer demokratik kuruluşlarla birlikte mücadele edecektir.

III — ÖRGÜTLENMEYE İLİŞKİN ÇALIŞMALAR :

— ŞUBE VE TEMSİLCİLİKLER :

Programımızda yer alan çalışma kanularının hayata geçirilmesi ve çalışmaların en geniş kitle tabanında yaygınlaştırılması için şube ve temsilciliklerimizle eş güdüm içinde çalışmalar yapılacaktır. Bu çalışmaların en etkin bir şekilde yürütülmesi için mevcut örgütlenme yapımızın geliştirilmesine çalışılacaktır.

(Devamı Sayfa 8 de)

MESLEKİ DENETİM UYGULAMASI

Harita ve Kadastro Mühendisleri Odasının 1976 yılı Şubat ayında yapılan XXII. Genel Kurulu serbest çalışan üyelerinin yaptıkları işlerin denetlenmesini sağlayacak olan «Vize Yönetmeliği»nin yürürlüğe girmesini kararlaştırmıştı.

Bu yönetmelik, serbest çalışan Harita ve Kadastro Mühendislerinin yaptıkları «Tescile konu olan Harita ve Planların» Harita ve Kadastro Mühendisleri Odasının kontrol ve vize edilmesini amaçlamaktadır. Vize Uygulamasından beklenen yararlar şunlardır.

- 1 — Yapılan projelerin kalitesini korumak.
- 2 — Serbest çalışan üyelerimizin, iş sahipleri karşısında emeklerini korumak.
- 3 — Sayıları çok az da olsa, kendi yapmadıkları işleri sadece imzalamakla, mesleği emeksiz para kazanma aracı olarak kullananlara engel olmak.
- 4 — Tapu Fen Teşkilâtının yaptığı kontrolden önce bir kontrol kademesi daha koyarak bu teşkilâtın işini kolaylaştırmak.
- 5 — Teknik eleman yetersizliği yüzünden teknik konularda sıkıntı çeken belediyelere yardımcı olmak.

Amaç, sayılan bu yararları sağlamak olan Vize Yönetmeliğinin işleyebilmesi Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün taşra birimlerine «Muhafızlığınıza tescil ettirilmek üzere getirilecek her türlü projenin, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odasınınca vize edilmiş olması gereklidir» şeklinde yayınlayacağı bir genelgeyle mümkün olacaktır.

Geçen dönemlerde, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odasının Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne söz konusu genelgenin yayınlanması için yaptığı başvuruları Genel Müdürlükce «vize genelgesinin Genel Müdürlüğümüzce çıkarılacak olan Kadastro Yasatma Yönetmeliği içinde ele alınacaktır.» şeklinde cevaplandırılmıştı. Kadastro Yasatma Yönetmeliği bugüne kadar çıkarılmadığı için, vize genelgesinin yayınlanması da böylece geçitirilmişti.

Oysa, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasasının 26, 28 ve 33. maddeleri Mühendis ve Mimarların mesleki faaliyetlerinin ilgili Odası tarafından denetlenmesini hükme bağlamaktadır. Bu yasal dayanakla Harita ve Kadastro Mühendisleri Odasının Merkez, Şube ve Temsilcilik organları ve bazı üyelerinin girişimleriyle vize uygulaması kısmen de olsa yürütülmeye çalışılmıştır.

Bu arada, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü İzmir Grup Tapu Sicil Müdürlüğü, kendine bağlı Tapu Sicil Muhafız ve Memurluklarına 31.1.1978 tarih ve 388 sayılı yazısıyla aşağıdaki genelgeyi göndermiştir.

«Tapu Sicil Muhafızlığına

İLGİ: Genel Müdürlüğümüzün 10.1.1978 gün ve Fen İşleri D. Bşk. 305/66 sayılı yazısı.

Genel Müdürlüğümüz ilgili yazıları ile «Tescile konu olan Harita ve planların sorumluluğunu taşıyan mühendislerin mesleklerini icraya yetkili olup olmadıklarının tahkiki bakımından Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası veya Temsilciliğinin onayının aranması gerekli görüldüğü» bildirilmektedir.

Tescile konu olan Harita ve Planlar Yönetmeliği gereğince Harita ve Kadastro Y. Müh. veya Mühendisince tanzim edilen planların tescilinden önce Muhafızlığınızın bağlı olduğu ildeki Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası temsilciliğince, vizesinin yapılması gerektiğine bilgilerini rica ederim.

Dağıtım gereği :
İzmir Grup Tapu Sicil Müdürlüğüne
bağlı Tapu Sicil Muhafız ve Memurluklarına.

Mehmet Nadir AKÇ
Grup Müdürü
(İmza)

Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu, Devlet Bakanı Ahmet Şener ile «Kadastro Sektörü ve Sektörde Çalışanların Sorunları» üzerine yaptığı görüşme de «Vize Uygulaması» ni ve beklenen yararlarını Bakan'a iletmis ve Genel Müdürlüğün «Vize Genelgesini» yayınlaması için gerekli yardımları istemiştir. Devlet Bakanı Ahmet Şener konuya ilgi göstermiş, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün bütün taşra birimlerine «Vize Genelgesi»ni bir an göndermesi için yetkililere talimat vermiştir.

Ülkemizin bazı bölgelerinde uygulanmakta olan vize denetiminin bütün Ülkede çapında yürürlüğe girmesinin beklendiği bugüne kadar, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odasının mevcut temsiliyetle örgütlenmesi vize denetiminin aksamadan yürütülmesine olanak sağlayacak bir şekilde geliştirilecektir.

URFA'DA TOPRAK VE TARIM REFORMU UYGULAMALARI ÜZERİNE

Bilindiği gibi, 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Yasası 25.6.1973 tarihinde kabul edilmiş, 19.7.1973 gün ve 14539 sayılı Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yasanın 11. maddesi uyarınca, Bakanlar Kurulu kararıyla 11.11.1973 tarihinden itibaren uygulama bölgesi ilan edilmiştir.

Bu tarihten günümüze kadar geçen süre içinde Urfa ilinde Toprak ve Tarım Reformu uygulamalarının yozlaştırılmış olarak 1757 sayılı yasa doğrultusunda bile yapılmadığı ileriye sürüldüğü çoğu kez dile getirilmiştir.

Burada, Urfa ilindeki reform uygulamalarına Toprak ve Tarım Reformu Urfa Bölge Başkanlığının (1.11.1973 - 1.2.1978) tarihleri arasındaki faaliyetlerine ilişkin hazırladığı Raporun bazı bölümleri aktarmalar yaparak değineceğiz.

Rapora göre, Urfa ilinde «Tapulama neticesinde 697.19.491.841 dekar arazide 242.174 adet parsel malikleri üzerine ilanmıştır.»

Reformun uygulanmasına başlandığı Urfa ilinin, mülkiyetlerindeki kutuplaşma bakımından en keskin çelişkileri içinde bulunduran, daha baştan biliniyordu. Dolayısıyla, devrimci bir sınıfsal tek söz konusu olmadığı, daha doğrusu işçi - köylü ittifakının aracı olarak kullanılmadığı sürece (ki böyle bir durum yoktu), reformun uygulanmasını toprak ağalarının güçlü direnciyle karşılanacağı dirençli kılınmayacağı belli idi.

Raporda «Urfa ili sosyolojik yapısı diğer bir çok ilimizden farklı özellikler göstermektedir. Aşiretler ve aileler geniş bir yayılımı durumdadır. Birbirlerine bağlılık ve tutkunluk geleneği ilki ile devam etmektedir. Bu durumun uygulamamıza tesiri hususları vardır» denilmekte, böylece Devrimcilerin yıllar önce yaptıkları, uzun uygulama döneminden sonra günümüzde de yeni farkedilmektedir.

Raporda yer alan (Cetvel 12) de Urfa ili dahilinde ilceleriyle kamulaşan arazi miktarları, tahakkuk eden kamulaştırma bedelleri verilmektedir. Urfa ili dahilinde kamulaştırılan 1.616.091 arazi için tahakkuk eden kamulaştırma bedeli 430.756.410 TL'dir.

Kamulaştırmalara esas olacak arazilerin tespitindeki uygulamaların ne şekilde olduğu Raporda şöyle anlatılmaktadır.

«Ailelerle aile sayılan kişilere ait toprak miktarının hesaplanma-na ilişkin 29. maddede «TOPRAK TARIM REFORMU ÖRGÜTÜNCE TARIMA ELVERİŞLİ OLMADIĞI TESBİT EDİLEN ARAZI HESABA DA-İL OLUNMAZ» denilmektedir.»

«Kanunun 29. maddesinin tarıma elverişli olmayan araziler hesa- ba dahil edilmeyeceği hükmüne göre tarıma elverişli olmayan arazi- lerin tesbiti için Bölge Başkanlığı bünyesinde komisyonlar teşekkül edilmiştir. Ancak bu komisyonların tesbitlerinde aykırılık olmuş bir ko- misyonun tarıma elverişli bulduğu bir araziye, diğer bir komisyon ta- rıma elverişli değildir diye karar vermiştir. Zira bu komisyonun uya- dılabileceği ve müşterek tatbik edebileceği belirli prensipler geliştirileme-miştir. Uzmanların gözlemlerine bırakılmış dolayısıyla o uzmanın tec- übe, görgü ve bilgisine dayanılmıştır. Tarıma elverişli olmayan ara- zilerin tesbitinde herkes tarafından aynı işlemlerin yapılacağı kriter- ler tesbiti gereklidir.

Kanunun 5. maddesi aileyi tarif etmiş ve aile başkanını işlemle- nde muhatap kabul etmiştir. Kamulaştırmalarda ailede karı ve ço- cuklara ait arazileri de beraber mütalâa etmiştir.

Tatbikatımız sırasında mal varlıklarını koruyabilmek için bir çok- lar birbirlerinden boşanarak müstakil aile başkanı olmak çaresine- aşmışlar, doğumu bir iki yaş küçük çocuklar yaş büyütürerek re- t furu durumuna gelmek istemişlerdir.»

Özet olarak, feodal güçlerin çeşitli şekillerde ele geçirdiği, an- ak kullanma olanağı bulunmayan arazileri kamulaştırılmış, buna- karşılık tarım arazilerinin endeksleri tarım dışına çıkarılacak kadar- küçük gösterilerek kamulaştırma dışına kaçırılmış, kamulaştırmaya- nas olarak işletme toprağı değil, bireyin toprağı alındığından top- raklar aile üyeleri arasında paylaştırılmış, hatta şeklen boşanmalara- ne gidilmiş, böylece egemen güçlerin durumunu koruması sağlan- mıştır.

Res. Topulama çalışmaları sonucu Hazineye intikal eden arazi mik- tarı ise «1.043.215 dönüm»dür. Dağıtıma tabi tutulacak toprak top- lamı 2.259.306 dönümü bulmaktadır.

Bölgede Dağıtım konusunda yapılan çalışmalar «Uygulama bas- tırıldığından 1.2.1978 tarihine kadar ilçeler üzerinden dağıtım miktar- ı cetvel (23 - 27) de gösterilmiştir.»

URFA İLİ DAĞITIM DURUMU
CETVEL : 23

İlçe	Köy adedi	Dağıtılan Arazi	Rezerv Arazi	Topraklandırılan Aile	Nüfus
Merkez	13	59.808	12.808	390	1927
Akçakale	25	71.634	23.258	552	2381
İlvan	5	31.853	36.838	153	483
Aras	4	87.802	89.147	123	748
EKÜN	47	230.097	142.051	1210	5339

Cetvel (24 - 27) de ise dağıtım yapılan ilçelerin köylere göre mik- tarları verilmektedir.

Şimdi toprak dağıtımından istifade edebilecek hak sahiplerinin- listesi işlemlerine göz atalım.

«Bölge Başkanlığına verilen toprak istem bildirgeleri ilçeler ye- rine olarak 75.700 adettir. Ayrıca Beritanlı Aşiretine mensup da 1320 bildirge vardır.»

«Değerlendirme neticelerine göre, Merkez ilçe ve Akçakale ilçe- sinde 14.770 bildirge hak sahibi kabul edilmiştir.»

«Bütün ilçelerde yapılan incelemelerin değerlendirilmelerini göz- önüne geçirilerek 30.890 bildirge incelenmiş olup 20.175 bildirge sahibi- olarak sahipleri sıralaması içinde yer almıştır. Bu rakam incelenen bildir- gelerin içinde % 70,33 oranındadır. Örneklemeye metodu ile düşünürsek 6.000 bildirge incelendiğinde 53.200 bildirge sahibi hak sahibi olacaktır.

«En iyimser hesaplar ile Urfa İli dahilinde hazine tasarrufuna ge-iren arazilerin her dönümünde dağıtımda yararlanabileceği tasavvur- edilirse dağıtımdan 14.000 bildirge sahibi istifade edebilecektir. Bu ra- kam 76.000 bildirgenin % 18,5'i, hak sahibi olacak bildirge adedinin- ise % 25,5'dir.»

«Gerek toplama ile gerekse kamulaştırma ile hazine tasarrufu- na geçen toprakların 54. maddedeki kıstaslara ancak % 65'inin uygun- olabileceği göz önünde tutulursa hak sahibi bildirge adedinin % 17'si dağıtımdan istifade edebileceklerdir.»

Bölgede kurulan Toprak ve Tarım Reformu Kooperatiflerinin du- rumundan «Doğrular Kooperatifimizin toprak dağıtımından yararlan- nan resmen 126 üyesi olmasına rağmen burada izahı zor veya sa- kıncalı olan nedenlerden dolayı halen tek üye dahil arazi sine tillen- sahip durumda değildir. Kooperatif iki yıldan beri bölgesindeki zira- i faaliyetleri başka bölgeden işçi çalıştırmak suretiyle yürütmektedir.» diye bahsedilmektedir.

İşte Urfa ilinde başlatılan - ve MİLLİYETÇİ CEPHE iktidarları tarafından başarıyla tamamlandığı belirtilen - uygulamanın gerçek- yüzü bütün açıklığıyla ortadadır.

31 Mart 1978 Cumhuriyet

SATILIK MÜSTAKİL KÖY

URFA'ya 25 kilometre yakınlıkta 2850 dönüm arazili, 15 bin dönüm mer'ali müstakil tapulu, PAYAMLI Nahiyesi YUKARIÇUKURLU Muhtarlığına bağlı (HARAPTAR) köyü satılıktır.

Talıplıların aşağıdaki adrese müracaatları duyurulur.

MÜRACAAT :

AHMET ÖNCEL

Bahçehevler, Renk Sineması karşısı İnşaat Bürosu

Telefon : 2213 — U R F A

2650 dönüm arazi ile birlikte 34 hane, 310 insan, 1250 küçükbaş 140 büyükbaş hayvan, Traktör ve diğer tarım araçları da satılıyor.

TOPRAK VE TARIM REFORMU KONGRESİ 3 - 4 MAYIS'TA ANKARA'DA YAPILACAK

TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odasının düzenlen- mesi planlanan Toprak Reformu kongresi 3-4 Mayıs 1978 günleri Ankara'da Türk - İş salonunda yapılacaktır.

Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası tarafından düzenlenecek olan Toprak Reformu Kongresinde tartışılacak olan konular ve ko- nuşmacılar şunlardır.

3 MAYIS 1978 (ÇARŞAMBA)

I. Oturum : 10.00 - 12.30

Açılış ve Konuk konuşmacılar

II. Oturum : 14.30 - 18.00

Bildiri : Toprak Reformunun Ekonomik Sorunları
İken BORTLUCENE

Bildiri : Toprak Reformunun Kadastro Çalışmaları açısından ele- alınışı

Haldun ÖZEN

Bildiri : Toprak Reformuna Hukuki yaklaşım
Orhan İZZET KÖK

4 MAYIS 1978 (PERŞEMBE)

III. Oturum : 10.00 - 12.30

Bildiri : Urfa'da Reform Uygulamaları ve Sonuçları
Tevfik CAVDAR

Film Gösterisi : Urfa Bölgesindeki köylülerle yapılan röportaj
Ali Nejat ÖLÇEN

Bildiri : Kooperatifçilik
Necati MUTLU

IV. Oturum : 14.30 - 18.00

Bildiri : Demokratik Bir Toprak Reformu
Ziya ÖZEL

Behçet SINKIL

Bildiri : Toprak Reformunun Ülkemizin Sosyo-Ekonomik ve- Politik yapısı içindeki yeri
Muzaffer ERDOST

(Başarılı sayfa 5 de)

Şube ve temsilcilerimiz kendi bölgelerinde diğer demokratik kitle örgütleriyle dayanışma içinde çalışacaktır. Bölgelerindeki imar uygulamaları, kamulaştırma, arsa, toprak ve benzeri sorunlar izlenerek, geliştirilecek öneriler doğrultusunda merkezle birlikte girişimlerde bulunacaktır.

—TMMOB VE DİĞER DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİYLE İLİŞKİLER :

Odamız, TMMOB ve bağlı odalarla mesleki ve demokratik sorunlar doğrultusundaki ortak çalışmalara katılacaktır. Mesleki uzmanlık alanımıza giren sorunların seminer, panel, kongre ve benzeri düzenlemeleri ile ele alınması ilgili meslek Odalarıyla birlikte yürütülecektir.

Bağımsızlık ve Demokrasi mücadelesinde genelde diğer demokratik kitle örgütleriyle TMMOB çerçevesinde dayanışmanın sağlanması ve yürütülecek mücadelenin yöntemlerinin saptanması ve hayata geçirilmesi için üzerimize düşen sorumluluk bilinci içinde yerine getirilecektir.

TMMOB il koordinasyon kurullarının bulunduğu illerdeki şube ve temsilciliklerimiz diğer demokratik kitle örgütleriyle olan ilişkilerini koordinasyon kurulları çerçevesinde yürüteceklerdir.

IV — YAYIN ÇALIŞMALARI :

Odamızın mevcut yayın organları Harita ve Kadastro Mühendisliği Dergisi ve Oda Bültenidir. Mevcut yayın organlarıyla Odamızın gerek kendi gerekse diğer demokratik kitle örgütleriyle birlikte yürüttüğü çalışmaların üyelerimize iletilmesi mümkün olamamaktadır. Yapılan veya yapılması için geniş üye tabanımızın katkılarının istenildiği çalışmalar konusunda daha ayrıntılı bilgilendirilmenin sağlanması için «Haber Bülteni» niteliğinde bir yayının ihtiyacı duyulduğunda çıkarılmasına çalışılacaktır. Bu nedenle çıkarılması düşünülen «Haber Bülteni»de yayınlanmak üzere temsilciliklerimizin ve üyelerimizin kendi bölgelerindeki olaylar hakkında Oda merkezine haber ve yazı iletmelerini bekliyoruz.

V — DIŞ İLİŞKİLER ÇALIŞMALARI :

Üyesi olduğumuz Uluslararası Ölçmeciler Federasyonu (FIG) ile arzulanan mesleki ve sosyal ilişkilerin FIG Sekreteryası aracılığıyla gerçekleşmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Ayrıca, diğer ülkelerin jeodezi örgütleriyle olan ilişkiler ve Odamıza gönderilen teknik bülten ve benzeri yayınların üyelerimize düzenli bir şekilde iletilmesine çalışılacaktır. TMMOB nin yürüttüğü dış ilişkiler çalışmaları hakkında da üyelerimizin bilgilendirilmesi sağlanacaktır.

I MAYIS TAKSİMDE KUTLANACAK

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ VE 18 ODASI 1 MAYIS'TA İLGİLİ OLARAK AŞAĞIDAKİ AÇIKLAMAYI YAPMIŞLARDIR.

İşçi sınıfının Birlik, Dayanışma ve Mücadele günü olan 1 Mayıs bu yılda geçen yıllarda olduğu gibi İstanbul'da 1 Mayıs alanında (Taksim alanı) kutlanacaktır.

1 Mayıs 1977'de kutlama törenine katılan binlerce işçi ve emekçiye karşı yapılan saldırı ve katliamdan sonra kutlanacak ilk 1 Mayıs olması bu yılki törenlerin önemini artırmıştır.

1 Mayıs 1978'in İşçi Sınıfına, emekçilere karşı yapılan saldırıların, cinayet ve katliamların onların mücadele etmesini kıramadığının, aksine bir kat daha güçlendirip geliştirdiğinin göstergesi olacağına inanıyoruz.

TMMOB olarak İşçi Sınıfının Birlik Dayanışma ve Mücadele gününde güçlü biçimde yerimizi alacağız. Bu yöndeki çalışmalar sürdürülmektedir. Devrimci, ilerici, demokratik mühendis ve mimarları TMMOB saflarında 1 Mayıs'a katılmaya çağırıyoruz.

1 MAYIS İŞÇİ SINIFININ BİRLİK, DAYANIŞMA VE MÜCADELE GÜNÜNDE İŞÇİ SINIFIYLA OMUZ OMUZ

D U Y U R U

Bundan böyle her ay çıkacak olan haber bültenimizde yayınlanmak üzere yer almasını istediğiniz haberleri göndermenizi bekliyoruz.

TMMOB HARİTA VE KADASTRO MÜHENDİSLERİ ODASI YAYIN ORGANIDIR

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Adına
Celâl Boşktepe

Yayın Adresi : Konur Sokak 4/3 Yenışehir - ANKARA - 17 46 52

Basıldığı Yer : Nüve Matbaası - ANKARA

İLAN KOŞULLARI (SİYAH - KIRMIZI)

Sütun - cm'el 75 TL, 1/4 Sayfa 2000 TL, 1/2 Sayfa 3750 TL

Kaynak gösterilmek koşuluyla alıntı yapılabilir.

GİDECEĞİ YER :